UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Q. 87. Ad quid teneatur, qui confessus est mortale certum tanquam dubium, vel dubium tanquam certum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42624

Visual Library

certa, *Sanch.* in Decal. l. 1. c. 10. n. 3. *Dicast.* d. 9. n. 290. Similiter rectè notat *Sporer* n. 56. si Confessarius ex circumstanttiis personæ confitentis advertat pro certo aliquod peccatorum, quæ pœnitens sub dubio confitetur, revera esse commissum, potest absolutè absolvere, quia peccatum est declaratum, prout in conscientia est, nec Sacramentum exponitur periculo nullitatis.

Q. 87. *Ad quid teneatur, qui confessus est mortale certum tanquam dubium, vel dubium tanquam certum.* R. §. 1. Si confessus sis mortale tanquam dubium, quale tum putabas esse, & postea agnoscas esse certum, te non teneri iterum tanquam certum confiteri docent *Meroll. Leand. Caram.* & alii, quos *Moya* t. 3. d. 1. q. 6. n. 2. & *Mendo* d. 10. nu. 68. referunt. Accedunt *Ar.* d. 31. n. 46. *Escob.* l. 15. n. 179. *Bosco* d. 7. s. 8. à n. 138. quamvis postea n. 152. revocet in dubium. Idem, absolutè tenent *Stoz.* l. 1 p. 5. n. 170. & *Sporer* n. 398. nec dissentit *Herinx* d. 3. n. 51. quamvis absolutè nihil videatur determinare. Rationem dant 1. quia confessus es, uti habebas in conscientia, & directè es absolutus, nemo autem tenetur iterum confiteri id, à quo directè est absolutus. 2. Dubietas vel certitudo non est circumstantia se tenens ex parte objecti, quod solùm explicari debet, sed tantùm per accidens se habet ex parte intellectûs. 3. Absolutus à censura vel voto dubio non tenetur iterum absolvi, quamvis comperiat fuisse certa. Similiter in judicio forensi absolutus à crimine dubio non potest revocari ad judicium, quamvis crimen postea agnoscatur certum, uti cùm communi *Covar. Sanch. Lug. Tamb.* De confes- 615.

l. 2. c. 1. nu. 25. ergo à pari hìc. 4. Et præsertim, quia si dubites de numero, & ideo dicas te decies circiter feciſſe, quamvìs poſtea comperias te feciſſe undecies, non teneris poſtea hanc undecimam vicem confiteri, quamvìs hanc ſub dubio tantùm ſis confeſſus, ergo nec peccatum ùt certum, ſi confeſſus ſis ùt dubium. Hæ rationes non ſunt exigui roboris, inquit *Mendo* n. 76. & ideo Magiſter ſacri Palatii aliique apud *Lugo* d. 16. n. 93. dixerunt ſententiam iſtam eſſe probabilem, qualem etiam cenſent *Verric. Pellic. Roſel. Sachus, Delgald. Ferrant. Tancr. Perez* apud *Moyam* ſuprà, *Lohner* De confeſ. p. 2. c. 12. §. 2. q. 7. dicit pœnitentem in praxi poſſe ſequi, *Tamb.* num. 24. vocat ſententiam probabiliſſimam, *Breſſ.* non improbabilem, & ideo *Gob.* in Exp. t. 4. n. 214. dicit aliquem ſic recordantem mortalis ùt certi, quod ùt dubium erat confeſſus, probabiliter poſſe tutò communicare ſine nova confeſſione. E contrà eſſe obligationem iterum confitendi docent reliqui communiter, quos citat & ſequitur *Mendo* nu. 70. quod *Gob.* t. 7. n. 215. tenet ùt probabilius, *Illſ.* n. 116. dicit eſſe omnium ferè Doctorum, *Dicaſt.* d. 9. n. 141. dicit oppoſitum eſſe inauditum in Eccleſia, *Sanch.* in Decal. l. 1. c. 10. n. 69. *Carden.* in 1. criſi d. 51. n. 6. *Moya* dicunt eſſe certum & communi praxi totius Eccleſiæ conforme: *Lugo* à n. 77. poſtquam in utramque partem optimè diſcurriſſet, concludit ſe ab hac utpote communi nolle recedere. Omiſſis autem aliis rationibus, quæ vel nimiùm probant, vel facilè retorquentur, probatur ex dictis n. 610. quia in illis, quæ pendent à voluntate Chriſti, utì hìc eſt, tenendum eſt hoc, quod dicunt plerique, ſed

sed plerique dicunt peccatum tale esse repetendum, ergo. Deinde ab initio erat obligatio assertivè illud confitendi tanquam certum, etiam ideo, quia notabiliter immutatur judicium Confessarii, debetque alia ferri sententia & alia imponi satisfactio, si assertivè proponatur ùt certum, quàm si ùt dubium, ergo cessante dubio, quod per accidens tantùm suspendebat & non tollebat obligationem, redit obligatio assertivè confitendi ùt certùm. Ad rationes oppositas respondetur,

Ad 1. n. conf. per accidens enim sæpe est obligatio iterum confitendi id, à quo directè es absolutus, utì num. 590. dictum est, etiam ideo quia necdum absolutus es absolutè, sed tantùm quasi sub conditione, debes autem, per se loquendo, ab omni mortali absolvi directè & absolutè.

Ad 2. Quamvìs certitudo explicari non debeat, tamen debet explicari peccatum jam substans certitudini, quia in hoc statu est moraliter aliud à se ipso ùt substante dubietati, nam substans dubietati poterat nullum esse peccatum. *Conf.* nam si planè ignorans, an pejerasses, dixisses, accuso me de perjurio, quod potui fecisse, vel de perjurio, si feci, postea agnoscens te feciſſe, tenereris absolutè confiteri tanquam factum, utì docent omnes communiter cum *Lugo* & *Moya*, quamvìs ab illo æquè dici posses directè absolutus, & certa cognitio non sit circumstantia se tenens ex parte objecti sed ex parte intellectûs tantùm, ergo similiter hìc.

Ad 3. n. conf. Absolutio à censura, voto, crimine forensi, non pendet ab illo, qui absolvitur, nec ab ejus dispositione vel confessione, sed

sed fieri potest à Superiore etiam invito reo. E contrà absolutio à peccato prætequirit affectivam confessionem certi peccati, prout postea est in conscientia.

616. *Ad* 4. est difficiliùs respondere, nam Lugo àn. 78. *Arr.* a n. 45. *Dicast.* à n. 124. & alii putant non posse inveniri disparitatem inter peccatum sub dubio & numerum sub indeterminatione per Tò circiter expressum, hinc Authores primæ sententiæ dicunt in neutro casu esse obligationem aliter postea confitendi: E contrà. G. *Hurt. Dicast.* n. 140. *Steph.* t. 5. d. 5. n. 153. *Schild.* t. 6. n. 48. *Aversa* q. 10. s. 12. §. *Post quam*, *Carden* apud *Illsf.* n, 150. negant antec. & dicunt esse obligationem confitendi postea illam undecimam vicem, ad quod etiam dicendum dicit se ratione cogi *Gob.* t. 6. n. 443. nam si dixisset, decies pejeravi & dubito de undecima vice, foret obligatio hanc undecimam vicem confitendi iterum, si postea de illa redderetur certus, utì fatentur *Moya*, *Illsf.* n. 116. ergo etiam in priore casu. His non obstantibus quia communissima sententia *Soti*, *Vegæ*, *Suar. Vasq. Bona. Regin. Côn. Stoz* n. 97. *Sporer* n. 446. & aliorum, quos refert *Lugo* n. 78. dicit non esse opus postea confiteri istam undecimam vicem: si dixerit, utì tum putabat, pejeravi decies circiter, & hunc esse communem sensum fidelium dicit *Arr.*; *Illsf.* autem dicit esse ferè omnium, hinc concesso antec. neganda est conseq., Disparitatem hanc dat *Moya*, quam etiam ex parte agnoscit *Lugo* n. 588., quia secundùm interpretationem communem voluntatis Christi, quam dant Authores, non est obligatio fatendi numerum mathematicè sed mora-

moraliter, ita ut Confessarius intelligere possit aliqualiter multitudinem peccatorum & statum pœnitentis, hoc enim sufficit, ut imponat satisfactionem debitam: & quòd semel aut bis plùs vel minùs fecerit, non solet multùm variare judicium Confessarii in ordine ad imponendam pœnitentiam. Oppositum est de exprimenda certa entitate peccati, nam Confessarius longè aliter debet judicare de certo, quàm de dubio peccato. Cur autem Christus voluerit magis determinatè significari speciem quàm numerum, ratio potuit esse, tum quia numerus longè difficiliùs cognoscitur & faciliùs è memoria excidit, tum quia Cpnfessarius faciliùs conjicere potest veritatem numeri, quàm certitudinem peccati. Aliam disparitatem dant *Mendo* nu. 76. & *Illf.* suprà, quia, qui dixit, decies circiter, sufficienter dixit undecimam vicem, nam illam dixit assertivè, quamvis sub disjunctione, nempe dicendo vel decem vel novem, vel undecim vices, & assertio illa disjunctiva est absoluta ac certa, propositio autem disjunctiva verificatur in quacunque parte disjuncti, ergo si commiserat undecim vicibus, confessio assertiva determinatè verificabatur in numero undecimo, sicque hic numerus erat sufficienter assertus & expressus. E contrà in confessione peccati ùt dubii nullo modo asserti vè exprimitur peccatum, neque in ista confessione ùt dubii verificatur confessio ùt certi. Aliam adhuc disparitatem dat *Burgh.* centur. 2. cas. 55. quia hoc ipso, quòd parvus numerus contineatur in magno, quasi absorbetur in illo & censetur in hoc explicatus: E contrà cùm dubium separatim exponatur, & certum non imbiba-

imbibatur in dubio, certum debet in seipso exprimi. Denique etiam à posteriori colligitur disparitas, nam peccata decem plùs minùs sunt materia certa absolutionis absolutæ, non autem peccata dubia, uti n. 614. dictum est, ergo. Quousque autem particula illa, circiter, extendatur, dicetur à n. 940.

617. §. 2. Si confessus sis mortale tanquam certum, quale tum putabas esse, quamvis postea judices esse dubium, non teneris iterum confiteri tanquam dubium, uti habet communissima cum *Dicast.* n. 287. *Bosco* d. 7. s. 8. n. 134. *Tamb.* n. 19. & certum esse dicit *Lugo* n. 77. imprimis quia confessus es, uti habebas in conscientia: deinde quia qui absolvitur à peccato certo, magis absolvitur à dubio, cùm sententia lata in illud ùt certum afficiat & exæquet totam rationem dubii quodammodo inclusam & superatam in ratione certitudinis. Atque idem est, si confessus sis majorem numerum & postea agnoscas fuisse minorem, aut si confessus sis peccatum ùt dubium, & postea agnoscas fuisse nullum, nam postea aliquid de hoc dicere non esset se accusare sed excusare, quod, per se loquendo, non est opus, quando confessio

618. jam bonâ fide peracta est.

§. 3. Si mortale certò cognitum confitearis tanquam dubium; aut è contrà si dubites de mortali, & te accuses tanquam de mortali certo, teneris iterum confiteri, *Tann.* q. 7. n. 45. *Dicast.* n. 136. *Lugo* n. 79. *Mendo* n. 79. *Illsung.* n. 114. aliique communiter contra *Bosco* n. 139. Ratio est, quia non es confessus, prout habebat in conscientia: imò si hoc advertenter fecisti, mentitus es in re necessaria notabiliter immu-

tante

rante judicium Confessarii, sicque peccâsti mortaliter, *S. Th. S. Anton. Palud. Sot. Led. Sylv. Aversa* q. 10. s. 3. *Moya* q. 5. n. 24. Et de hoc dicit *Sanch.* n. 68. neminem dubitare, nam ita confitendo dicebas te sic habere in conscientia, quod tamen falsum erat: unde quamvis non sit necessarium addere te habere certitudinem de existentia peccati, sed satis sit absolutè dicere te feciſſe, tamen non debes addere verba significantia certitudinem vel incertitudinem, quando judicium tuum non est tale.

§. 4. Si confessus es peccatum integrè, prout factum est, & prout conscientia tunc te arguebat, v. g. dicendo te osculatum esse virginem, quod peccatum jam nescis, sed dubitas, an fuerit veniale, an mortale, quamvis etiam tecum dubitaverit Confessarius, non teneris iterum confiteri, licèt postea tu vel Confessarius agnoscat fuisse mortale, *Sanch.* n. 69. *Lugo* n. 93. *Tamb.* n. 26. *Stoz* n. 170. & tandem consentit *Arr.* n. 50. dicitque *Bosco* n. 148. esse communem, quia confessus es integrè, neque ex modo confitendi determinâsti Confessarium ad falsò judicandum: sed neque ad valorem Confessionis requiritur, ut pœnitens vel Confessarius sciat peccatum esse mortale vel veniale, utì pluribus ostendunt *Dicast.* d. 10. n. 349. & *Ills.* n. 151. Unde etiam, quamvis per accidens judicetur esse veniale, quando est mortale, non obstat valori Confessionis, dummodo pœnitens dixerit factum, sicuti tunc in conscientia novit. Idem est, inquit *Arr.*, si rectè dixeris numerum peccatorum, quamvis Confessarius præsumpserit alium. Id tamen notandum est, quòd quando aliquod factum de se fuit indifferens 619.

ad mortale vel veniale, pœnitens, si meminerit, teneatur addere, an apprehenderit esse mortale vel veniale, uti omnes fatentur.

620. Q. 88. *An peccatum in communi sit materia sufficiens vel necessaria Confessionis.* R. §. 1. In casu necessitatis sufficit confiteri peccata etiam mortalia in genere tantùm, v. g. dicendo, accuso me de peccatis meis, *S. Tho.* & alii 49. gravissimi Authores cum *Vindice Gobat* propos. 1. n. 12. *Averja* q. 10. s. 16. *Dicast.* d. 9. n. 744. *Palaus* n. 293. aliisque communissimè, tum ex Rituali Romano, tum ex praxi Ecclesiæ, quæ absolvit moribundos, quamvis nullum peccatum in particulari expresserint, uti dicetur à n. 1156. Ratio autem est, quia hoc ipso, quòd doleat de peccato & se peccâsse manifestet, subjicit materiam aptam absolutioni: & sicuti impotentia excusat ab expressione numeri, ita etiam ab expressione speciei. An verò aliquid & quid in ejusmodi casu dici debeat directè absolvi, non conveniunt Authores; *Dicast.* à n. 748. dicit directè absolvi omnia, de quibus est dolor & ejusmodi Confessio quantumvis generica: *Lugo* d. 17. à n. 13. probabiliter dicit formaliter & directè remitti solùm prædicatum genericum peccati in communi, quia hoc solùm ex vi Confessionis fit Confessario cognitum, materialiter autem & indirectè remitti unumquodque peccatum mortale, prout à parte rei est identificatum illi prædicato generico.

§. 2. Etiam extra casum necessitatis, mate-
621. ria sufficiens & licita Confessionis est veniale secundùm speciem, uti si dicas, accuso me de mendaciis, fui impatiens, nullum exprimendo numerum, ita Authores communiter, &

certum